

SAKKI ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle

8.6.2022

Asia: HE 74/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Yleishuomiot

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä terveydenhuoltolain muuttamisesta. Otamme kantaa esitykseen muutamasta, ammatillisia opiskelijoita ja opiskeluhuoltoa eniten koskettavasta näkökulmasta.

Tarkemmat huomiot

Pidämme hoitotakuun tiukentamista tervetulleena uudistuksena. Vaikka esitys perusterveydenhuollon hoitotakuun kiristämisestä ei vaikuta suoraan opiskeluhuoltolain sääntelyyn, sen vaikutukset voivat heijastua välillisesti opiskeluhuoltoon esimerkiksi hyvinvointialueiden henkilöstöresurssien kautta. Monet hyvinvointialueet kipuilevat jo tälläkin hetkellä riittävästä työntekijäresursseista opiskeluhuollossa, ja uudistuksen toteutuessa on tärkeää varmistaa, että henkilöstöä riittää terveydenhuollon eri palveluihin.

Opiskelijoiden hyvinvointi ja erityisesti mielenterveyteen sekä jaksamiseen liittyvät haasteet ovat viimeisimmän Koulututerveyskyselyn ja Amisbarometrin mukaan kasvussa, joten opiskeluhuollon palveluja tarvitaan vielä aikaisempaa enemmän. Amisbarometrista käy esimerkiksi ilmi, että niiden opiskelijoiden määrä, joista ei tunnu hyvältä lähteä aamulla opiskelemaan, on lähes kaksinkertaistunut v. 2019 kyselyyn verrattuna. Kouluterveyskysely puolestaan paljastaa, että ammatillisten opiskelijoiden kokema masennus- ja ahdistus ovat kasvaneet vuodesta 2017 lähtien. Tästä huolimatta lähes 20% ammatillisista opiskelijoista ei ole päässyt yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana koulupsykologille.

Voimassaolevan lainsäädännön mukaan opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä, kun opiskelija on tätä pyytänyt.

Kokonaisuudessa tulee huomioida myös koulutuksen järjestäjien vastuu edistää oppilaitosten yhteisöllistä opiskeluhuoltoa, jonka avulla voidaan vähentää tarvetta raskaammalle tuelle, kun tukea hyvinvointiin saisi oppilaitoksella jo ennaltaehkäisevästi.

Lisäksi pidämme tärkeänä, että terapiatakuuta edistetään. Ammatillisen koulutuksen piirissä olevista opiskelijoista merkittävä osa ei kuulu opiskeluhuollon piiriin, joten on olennaista varmistaa myös nämä opiskelijat pääsevät riittävän nopealla aikataululla hyödyntämään mielenterveyspalveluja.

Jotta esitys toteutuu sen hengen edellyttämällä tavalla, sote-alan henkilöstöä on tarvetta lisätä ja lisätä koulutusta näillä aloilla opiskelijoiden soveltuvuudesta tinkimättä. Nämä seikat on tärkeää huomioida hyvinvointialueiden rahoituksessa, jotta alueet voivat toteuttaa sekä opiskeluhuoltoa että perusterveydenhuoltoa lain edellyttämien määräaikojen puitteissa.

SAKKI yhtyy esityksen vaikutuksia arvioivaan näkemykseen, että esitys parantaisi opiskelijoiden hyvinvointia ja terveydentilaa, sillä esitys koskisi myös opiskeluterveydenhuollon sairaanhoidollista osaa. SAKKI myös katsoo, että laki voi kaventaa väestön hyvinvointieroja mahdollistamalla myös pienituloisten pääsyn terveyspalvelujen piiriin kohtuullisen määräajan sisällä. Myönteiset tulokset edellyttävät kuitenkin riittävien henkilöstöresurssien varmistamista.

AALE PÄIVINEN

Puheenjohtaja

044 7530 581

aale.paivinen@sakkiry.fi

NOORA LUUKKA

Pääsihteeri

050 4072143

noora.luukka@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Sara Siponmaa

Hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden asiantuntija

044 7450 211

sara.siponmaa@sakkiry.fi